

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Кафедра педагогіки вищої школи**

**Методичні вказівки
до вивчення навчальної дисципліни**

**ПРАКТИКУМ З ПЕДАГОГІКИ
ВИЩОЇ ШКОЛИ**

**для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки**

Слов'янськ – 2020

УДК [378.016:378](072)

М 54

Рецензенти:

Гаврілова Л.Г. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики початкової освіти факультету початкової, технологічної та професійної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Саяніна С.А. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

М 54 Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Практикум з педагогіки вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 64 с.

Методичні вказівки укладено відповідно до освітньої програми «Педагогіка вищої школи» та навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки. У виданні відображено зміст силабусу та робочої навчальної програми «Практикум з педагогіка вищої школи», подано інструктивно-методичні матеріали до практичних занять, дидактичне забезпечення самостійної роботи, критерії та методи оцінювання програмних результатів відповідно до сучасних тенденцій освітнього процесу у закладі вищої освіти. Додатки містять вимоги до оформлення конспекту лекції і практичного заняття, плану навчально-виховної роботи куратора тощо.

Друкується за рішенням Вченої ради

Державного вищого навчального закладу

«Донбаський державний педагогічний університет»

(протокол № 1 від 28.08.2020 р.)

© ДДПУ, 2020

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Силабус навчальної дисципліни «Практикум з педагогіки вищої школи».....	5
Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Практикум з педагогіки вищої школи».....	12
Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять із навчальної дисципліни «Практикум з педагогіки вищої школи».....	20
Дидактичне забезпечення самостійної роботи.....	34
Контрольні питання з дисципліни.....	42
Політика щодо вивчення навчальної дисципліни «Практикум з педагогіки вищої школи».....	44
Інформаційно-методичне забезпечення.....	45
Основні терміни.....	48
Додатки.....	52
Список використаних джерел.....	64

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сучасна освітня парадигма як «сукупність теоретичних і методологічних підходів, що визначають систему освіти, втілювану в науці й на практиці на конкретному історичному етапі» (Н.Дем'яненко, 2006) акцентує на забезпеченні можливості майбутньому викладачу вищої школи стати суб'єктом освітньої діяльності, сформувавши потребу в постійному поповненні та оновленні знань, удосконалити вміння та навички, закріпити їх і перетворити в компетенції, розкрити свій творчий потенціал, розвинути механізми саморозвитку, самореалізації, самостійності, сформувавши стійкий інтерес до пізнання й освоєння кращих зразків педагогічної діяльності, збагатити власний світогляд і культуру, необхідні для особистісного й професійного становлення. Відтак, основна ідея сучасної парадигми освіти полягає у відходженні від особистісно-відчуженого підходу в освіті до компетентнісного, діяльнісного, соціокультурного, особистісно орієнтованого, суб'єкт-суб'єктного, розвивального тощо.

Отже, у процесі соціально-культурної та економічної трансформації України до Європейського освітнього простору, майбутні викладачі вищої школи постають перед низкою завдань: бути відповідальними, творчими особистостями, здатними до самоосвіти, саморозвитку й рефлексії, критично мислити, уміти свідомо, ефективно функціонувати в умовах інформаційного суспільства, конкурентоспроможними, здатними до самореалізації в умовах ринкових відносин.

Ці завдання регламентовані в нормативних документах (Закон України «Про освіту» (2017 р.), «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2016 р.) тощо. Зокрема, у Законі України «Про вищу освіту» (2020) акцентовано увагу на потребі держави в конкурентоспроможних фахівцях, здатних до самореалізації, для забезпечення потреб суспільства та ринку праці, важливості «розвивати в осіб, які навчаються в закладах вищої освіти, самостійність, ініціативу, творчі здібності» (стаття 58).

Завданням подальшого вдосконалення всієї загальноосвітньої системи, що сформульовано в Законі України «Про вищу освіту», є поліпшення підготовки освітян у всіх її ланках, тобто передача, засвоєння, примноження та використання знань, умінь та інших компетентностей із певної спеціальності, а також формування професійних якостей та закладення основ наукової активності, самоосвіти й самовдосконалення у студентській молоді. Особливе місце в загальнодержавній системі освіти України посідає підготовка магістрів у закладах вищої освіти до викладацької діяльності, що зумовлює низку актуальних педагогічних завдань, що потребують наукового обґрунтування. Сьогодні, під час підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 – Освітні, педагогічні

науки галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка», на перший план висувуються питання формування загальних і фахових компетентностей, бо саме вони дають змогу визначити, чи відповідає той чи той випускник закладу вищої освіти умовам сучасного ринку праці.

Це, в свою чергу, суттєво підвищує роль такої навчальної дисципліни, як «Практикум з педагогіки вищої школи».

Дисципліна «Практикум з педагогіка вищої школи» відноситься до обов'язкових компонентів освітньої (освітньо-професійної) програми «Педагогіка вищої школи». Вивчення дисципліни спрямоване на підготовку майбутніх викладачів вищої школи до професійно-педагогічної діяльності в закладі вищої освіти.

Викладання предмета передбачає практичні заняття, які забезпечують формування стійких знань основ науково-методичної роботи та методики викладання у закладах вищої освіти. Важлива роль відводиться самостійній підготовці здобувачів, у ході якої опрацьовується додаткова література, виконуються реферати, есе на запропоновані теми, анотації та рецензії наукової літератури, презентації доповіді, розробка робочої навчальної програми дисципліни, плану-конспекту лекції, практичного заняття, плану виховної роботи куратора тощо.

У методичних вказівка відображено зміст силабусу та робочої навчальної програми «Практикум з педагогіка вищої школи», подано інструктивно-методичні матеріали до практичних занять, дидактичне забезпечення самостійної роботи, критерії та методи оцінювання програмних результатів відповідно до сучасних тенденцій освітнього процесу у закладі вищої освіти, у додатках представлено вимоги до оформлення конспекту лекції і практичного заняття, плану навчально-виховної роботи куратора тощо.

Дані методичні вказівки призначені для підготовки до практичних занять та самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки з дисципліни «Практикум з педагогіка вищої школи» і сприятимуть більш ґрунтовному вивченню курсу та формуванню загальних і фахових компетентностей майбутнього фахівця.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Практикум з педагогіки вищої школи»

підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

за освітньо-професійною програмою Педагогіка вищої школи

Розробники:

Коркішко О.Г. – доцент кафедри педагогіки вищої школи, кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Саяпіна С.А., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Гаврілова Л.Г., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і практики початкової освіти

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри педагогіки вищої школи, протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ Топольник Я.В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою ДВНЗ «ДДПУ», протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

Перший проректор _____ Набока О.Г.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАКТИКУМ З ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Кількість кредитів	3
Рік підготовки, семестр	1 2
Компонент освітньої програми	обов'язковий
Викладач	Коркішко О.Г. – доцент кафедри педагогіки вищої школи, кандидат педагогічних наук, доцент
Контактна інформація	korkishko.l.g@gmail.com
Консультації	кожний четвер місяця, 13.00. – 14.00.

<p>Анотація навчальної дисципліни</p>	<p><i>об'єкт вивчення</i> – система науково-методичного забезпечення навчального процесу у ЗВО.</p> <p><i>предмет вивчення</i> – сучасної тенденції розвитку вищої професійної освіти; напрями державної освітньої політики України; модернізація вищої освіти України; організація освітнього процесу у ЗВО щодо підготовки фахівців вищої кваліфікації; теоретичні основи та практичні способи професійної діяльності майбутнього викладача у ЗВО.</p>
<p>Опис навчальної дисципліни</p>	<p><i>Мета навчальної дисципліни:</i> підготовка професійно компетентного фахівця з високим рівнем педагогічної грамотності, як важливої складової його професійної культури в питаннях вищої освіти та вищої школи в Україні; формування системи теоретичних знань і практичних умінь щодо організації освітнього процесу в закладах вищої освіти; оволодіння методикою розробки інформаційних і навчально-методичних матеріалів, що призначені забезпечити всі основні етапи освітнього процесу.</p> <p><i>Завдання вивчення навчальної дисципліни «Практикум з педагогіки вищої школи»:</i> ознайомлення із теоретичними засадами організації освітнього процесу у закладах вищої освіти; формування професійних компетентностей, досвіду викладацької діяльності здобувачів шляхом навчально-практичної підготовки; розвиток професійно значущих якостей та здібностей, професійної спрямованості, мотиваційного потенціалу, прагнення до саморозвитку та самовдосконалення; розвиток комунікативних здібностей, здатності до роботи в команді.</p> <p><i>Передумовами вивчення навчальної дисципліни є</i> набуті раніше компетентності та результати навчання з ОК: Філософія освіти та науки, Педагогіка вищої школи, Моделювання освітньої підготовки і професійної діяльності фахівця, Виробнича асистентська та науково-дослідна практика.</p> <p><i>Програмні компетентності:</i></p> <p><i>Загальні компетентності (ЗК)</i></p> <p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 9. Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях.</p> <p><i>Фахові компетентності (ФК)</i></p>

	<p>ФК 1. Здатність виявляти потенційні зв'язки освітньої теорії, освітньої політики та практики.</p> <p>ФК 2. Уміння розпізнавати та враховувати різноманітність осіб, здійснювати індивідуальний супровід в освітньому процесі.</p> <p>ФК 7. Здатність керувати освітніми практико орієнтованими проектами.</p> <p>ФК 9. Уміння розробляти та застосовувати освітню програму і навчально-методичні матеріали відповідно до конкретного освітнього контексту.</p> <p><i>Ключові слова:</i> вища освіта, освітня програма, ліцензування, акредитація, гарант освітньої програми, проектна група, стейкхолдер, освітній процес, заклади вищої освіти, навчально-методичний комплекс, робочий навчальний план, лекційне заняття, практичне заняття, виховний процес.</p> <p><i>Очікувані результати навчання:</i></p> <p>ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням сучасних ІКТ.</p> <p>ПРН 4. Розробляти програми соціально-педагогічних інтервенцій.</p> <p>ПРН 5. Розробляти просвітницькі матеріали та програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПРН 9. Здійснювати аналітичний пошук наукової інформації та оцінювати її за критеріями доцільності та достовірності.</p> <p>ПРН 10. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p> <p><i>Матеріали та ресурси:</i></p> <p><i>Рекомендована література:</i></p> <p>1. Креч Т.В. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 144 с. 2. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Практикум з педагогіки вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 64 с. 3. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: підручник.</p>
--	--

	<p>Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. 498 с. 4. Пономарьова Г., Репко І., Одарченко В. Практикум із методики організації виховної роботи в закладах вищої освіти: навч. посіб. Харків, ТВО «ТО Ексклюзив», 2018. 153 с. 5. Інноваційні технології навчання: навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.. Київ: НТУ, 2017. 172 с.</p> <p><i>Платформи та сервіси дистанційного навчання:</i> Moodle: дистанційний курс «Практикум з педагогіки вищої школи» (http://9090/moodle/course/view.php?id=1206);</p> <p><i>Інформаційні ресурси в Інтернеті:</i> 1. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проект. URL: http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/ 2. Ліцензійні умови у сфері вищої освіти (Постанова КМУ від 30.12.2015 р., №1187). URL: http://ru.osvita.ua/legislation/other/49530/ 3. Методичні рекомендації для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми URL: https://naqa.gov.ua/рішення-і-положення/ 4. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти від 11.07.2019. № 977. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text 5. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 6. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29 квіт. 2015 р. URL: http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1421144886/1424935774/ 7. Рекомендації ЗВО щодо розвитку систем забезпечення академічної доброчесності. URL: https://naqa.gov.ua/рішення-і-положення/</p>
Теми	<p>Програма навчальної дисципліни містить такі теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика вищої освіти. 2. Теоретико-методичні засади розроблення освітніх програм. 3. Забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти. 4. Науково-методичне забезпечення навчального процесу у ЗВО. 5. Підготовка, проведення, аналіз та оцінка лекційного заняття у ЗВО. 6. Підготовка, проведення, аналіз та оцінка практичного

	<p>заняття у ЗВО.</p> <p>7. Планування та організація виховного процесу у вищій школі</p>
Методичні поради для викладачів «Як навчати?»	<p><i>Методи навчання:</i> поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій: словесні: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, семінар, диспут, дискусія; наочні: спостереження, демонстрація; практичні методи: обробка довідкової інформації, тезування, рецензування, аналіз подій, самостійна робота (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання завдань: анотування, конспектування, написання есе); відеометод: дистанційні, мультимедійні.</p>
Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»	<p><i>Види роботи здобувачів</i> (педагогічне есе, виступ-презентація, план-конспект лекції, конспект практичного заняття, план організаційно-виховної роботи куратора академічної групи, план-конспект виховного заходу)</p>
Оцінювання	<p><i>Види, методи та форми контролю.</i></p> <p>Види: поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (залік).</p> <p>Методи: перевірка самостійної роботи, усне опитування</p> <p>Форми: індивідуальна та фронтальна перевірка</p> <p>Організаційні процедури та порядок виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, рівня відповідності отриманих знань, умінь і навичок здобутих кваліфікації в межах освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про контрольні заходи у «ДДПУ» (http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf)</p> <p>Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих під час практичних занять, здійснюється за такими критеріями: під час опитувань – за повну й ґрунтовну відповідь на сформульоване запитання з теми заняття; тестування – за правильні відповіді на запитання тесту з теми заняття; у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні; за володіння формулами й математичними методами, необхідними для виконання завдання; за отриманий правильний результат.</p> <p>Дисципліна оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів.</p> <p><i>Основні вимоги:</i></p> <p>Оцінювання результатів навчання у формі семестрового</p>

заліку проводиться по закінченні вивчення навчальної дисципліни, зазвичай, на останньому практичному занятті або в період до початку екзаменаційної сесії відповідно до графіка освітнього процесу.

На останньому аудиторному занятті викладач оголошує здобувачам відкрито (у присутності групи) накопичені ними бали поточного оцінювання з навчальної дисципліни, отримані під час практичних занять та за виконану самостійну роботу. Залік, як форма контролю, передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни (за наявності у здобувача не менше 60 балів за поточну роботу – без додаткового опитування) й не вимагає обов'язкової присутності здобувача. Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах з навчальної дисципліни, де формою контролю є залік, шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше ніж до початку екзаменаційної сесії.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, затверджені в ДДПУ (для оцінювання заліку): на оцінку «зараховано» (60-100 балів) заслуговує здобувач вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних та/або лабораторних занять й за виконану самостійну роботу отримав зазначену кількість балів протягом семестру;

оцінка «не зараховано» (0-59 балів) виставляється здобувачеві вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних та/або лабораторних занять й за виконану самостійну роботу не набрав 60 балів упродовж семестру, він має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу.

Розподіл балів із дисципліни

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1			3	1	3	2
Т 2			6	2	8	7
Т 3			6	2	4	3
Т 4			6	2	12	9
Т 5			9	3	9	8
Т 6			9	3	8	7
Т 7			6	2	11	9
Разом			45	15	55	45

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T 1			3	1	4	2
T 2			3	1	12	8
T 3			3	1	5	2
T 4			3	1	16	11
T 5			3	1	14	11
T 6			3	1	12	8
T 7			3	1	16	11
Разом			21	7	79	53

Політика щодо дедлайнів та перескладань, академічної доброчесності, відвідування: перездача та повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДДПУ (<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/025.pdf>), Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДДПУ (<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf>)

Політика щодо:

дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (від -1 бала до -5 балів).

Здобувачі вищої освіти, які отримали незадовільну оцінку або були не допущені до підсумкового контролю, мають можливість ліквідувати академічну заборгованість згідно з відповідним графіком. Умовою для ліквідації академічної заборгованості є накопичення необхідної кількості балів (для досягнення 60 балів) за виконання визначених викладачем додаткових самостійних завдань до повторного складання контрольного заходу.

академічної доброчесності: письмові роботи перевіряються на наявність плагіату та допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%.

відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, друга вища освіта) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Переваги вивчення

Переваги вивчення навчальної дисципліни:
Вивчення дисципліни дає можливість:

навчальної дисципліни «Бонус вивчення»	<ul style="list-style-type: none"> – отримати фундаментальні знання, що забезпечують найвищий рівень теоретичних узагальнень і широке перенесення їх на вивчення фахових методик і спеціальних дисциплін, що сприяє підвищенню престижу педагогічної науки в системі підготовки викладача, реалізації її подвійної функції – компетентісно-професійної і педагогічної; – створити додаткові умови для зростання якості фахової підготовки у системі професійної освіти в Україні; – ознайомитись з теоретико-методичними засади розроблення освітніх програм, робочих навчальних програм тощо; – отримати, в процесі вивчення дисципліни, компетенції, що сприятимуть формуванню конкурентних професійних переваг на ринку праці.
---	---

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Практикум з педагогіки вищої школи»**

**підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки**

за освітньо-професійною програмою Педагогіка вищої школи

Розробники:

Коркішко О.Г. – доцент кафедри педагогіки вищої школи, кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Саяпіна С.А., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Гаврілова Л.Г., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і практики початкової освіти

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки вищої школи, протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ Топольник Я.В.

Погоджено групою забезпечення спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
Керівник групи забезпечення _____ Я. В. Топольник

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою ДВНЗ «ДДПУ», протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

Перший проректор _____ Набока О.Г.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 3 самостійної роботи студента – 6	Практичні, семінарські	
	30 год.	14 год.
	Самостійна робота	
	60 год.	76 год.
	Вид контролю: залік	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Практикум з педагогіки вищої школи» є: підготовка професійно компетентного фахівця з високим рівнем педагогічної грамотності, як важливої складової його професійної культури в питаннях вищої освіти та вищої школи в Україні; формування системи теоретичних знань і практичних умінь щодо організації освітнього процесу в закладах вищої освіти; оволодіння методикою розробки інформаційних і навчально-методичних матеріалів, що призначені забезпечити всі основні етапи освітнього процесу.

МАТРИЦЯ

компетентностей, програмних результатів навчання, результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (обов'язковий компонент) «Практикум з педагогіки вищої школи»

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 9. Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях.</p> <p>ФК 1. Здатність виявляти потенційні зв'язки освітньої теорії, освітньої політики та практики.</p> <p>ФК 2. Уміння розпізнавати та враховувати різноманітність осіб, здійснювати індивідуальний супровід в освітньому процесі.</p> <p>ФК 7. Здатність керувати освітніми практико орієнтованими проєктами.</p> <p>ФК 9. Уміння розробляти та застосовувати освітню програму і навчально-методичні матеріали відповідно до конкретного освітнього контексту.</p>	<p>ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>ПРН 4. Розробляти програми соціально-педагогічних інтервенцій.</p> <p>ПРН 5. Розробляти просвітницькі матеріали та програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПРН 9. Здійснювати аналітичний пошук наукової інформації та оцінювати її за критеріями доцільності та достовірності.</p> <p>ПРН 10. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p>	<p>Поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій:</p> <p>– словесні методи: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, семінар, диспут, дискусія;</p> <p>– наочні методи: спостереження, демонстрація;</p> <p>– практичні методи: обробка довідкової інформації, тезування, рецензування, аналіз подій, самостійна робота (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання завдань: конспектування, анотування, написання есе);</p> <p>– відеометод: дистанційні, мультимедійні.</p>	<p>спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне та письмове опитування, практична перевірка, рейтинговий контроль, взаємоконтроль (взаємооцінка), самоконтроль (рефлексія, самооцінка), оцінювання самостійної роботи (есе, презентація, план-конспект лекції, конспект практичного заняття, план організаційно-виховної роботи куратора академічної групи, план-конспект виховного заходу), залік.</p>

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л.	пр.	лаб.	с.р.		л.	пр.	лаб.	с.р.
Тема 1. Загальна характеристика вищої освіти.	8		2		6	10		2		8
Тема 2. Теоретико-методичні засади розроблення освітніх програм	12		4		8	12		2		10
Тема 3. Забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти.	12		4		8	12		2		10
Тема 4. Науково-методичне забезпечення навчального процесу у ЗВО.	12		4		8	14		2		12
Тема 5. Підготовка, проведення, аналіз та оцінка лекційного заняття у ЗВО.	16		6		10	14		2		12
Тема 6 Підготовка, проведення, аналіз та оцінка практичного заняття у ЗВО.	16		6		10	14		2		12
Тема 7. Планування та організація виховного процесу у вищій школі.	14		4		10	14		2		12
Усього годин	90		30		60	90		14		76

4. Програма навчальної дисципліни

4.2. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кіл. годин	
		дфн	зфн
1	Загальна характеристика вищої освіти.	2	2
2	Теоретико-методичні засади розроблення освітніх програм	4	2
3	Забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти.	4	2
4	Науково-методичне забезпечення навчального процесу у ЗВО.	4	2
5	Підготовка, проведення, аналіз та оцінка лекційного заняття у ЗВО.	6	2
6	Підготовка, проведення, аналіз та оцінка практичного заняття у ЗВО.	6	2
7	Планування та організація виховного процесу у вищій школі	4	2
Разом		30	14

4.3. Самостійна робота

№	Назва теми	Кіл. годин	
		дфн	зфн
1	Шляхи забезпечення якості вищої освіти.	6	8
2	Методологія побудови освітньої програми та її профілю	8	10
3	Супроводження освітніх програм	8	10
4	Науково-методичне забезпечення навчального процесу у вищій школі: усталені нормативи та сучасні вимоги	8	12
5	Сутність, дидактична мета і загальна будова лекційного заняття	10	12
6	Сутність, дидактична мета і загальна будова практичного заняття	10	12
7	Виховний процес у ЗВО.	10	12
	Разом	60	76

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, затверджені в ДДПУ (для оцінювання заліку):

на оцінку «**зараховано**» (**60-100 балів**) заслуговує здобувач вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних та/або лабораторних занять й за виконану самостійну роботу отримав зазначену кількість балів протягом семестру;

оцінка «**не зараховано**» (**0-59 балів**) виставляється здобувачеві вищої освіти, який за час відвідування лекційних, практичних та/або лабораторних занять й за виконану самостійну роботу не набрав 60 балів упродовж семестру, він має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу.

Розподіл балів із дисципліни

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1			3	1	3	2
Т 2			6	2	8	7
Т 3			6	2	4	3
Т 4			6	2	12	9
Т 5			9	3	9	8
Т 6			9	3	8	7
Т 7			6	2	11	9
Разом			45	15	55	45

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 1			3	1	4	2
Т 2			3	1	12	8
Т 3			3	1	5	2
Т 4			3	1	16	11
Т 5			3	1	14	11
Т 6			3	1	12	8
Т 7			3	1	16	11
Разом			21	7	79	53

6. Засоби діагностики результатів навчання

Діагностика результатів навчання включає диференційований та об'єктивний облік результатів освітньої діяльності здобувачів і включає наступні блоки:

– контроль засвоєння теоретичних знань (усне опитування, обговорення проблемних питань, розв'язання ситуаційних завдань, виконання аудиторних та позааудиторних робіт тощо на практичних заняттях);

– контроль самостійної роботи здобувачів (педагогічне есе, виступ-презентація, план-конспект лекції, конспект практичного заняття, план організаційно-виховної роботи куратора академічної групи, план-конспект виховного заходу тощо).

7. Рекомендована література

Основна

1. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Київ: КНТ, 2018. 226 с.
2. Креч Т.В. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 144 с.
3. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Практикум з педагогіки вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 64 с.
4. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: підручник. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. 498 с.

5. Пономарьова Г., Репко І., Одарченко В. Практикум із методики організації виховної роботи в закладах вищої освіти: навч. посіб. Харків, ТВО «ТО Ексклюзив», 2018. 153 с.
6. Інноваційні технології навчання: навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.. Київ: НТУ, 2017. 172 с.

Допоміжна

1. Гніденко М.П., Вишнівський В.В. Сучасна методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. Київ: ДУТ, 2019. 127 с.
2. Золотарьова І.М. Конспект лекцій з дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» (для магістрів денної форми навчання усіх спеціальностей); Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім.О.М.Бекетова. Харків: ХНУМГ ім.О.М.Бекетова, 2017. 36 с.
3. Радутна О.А. Навчально-методичний комплекс як основна складова якості сучасної вищої медичної освіти. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації: матеріали XXXV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (27 квіт. 2018 р.): зб. наук. пр. Переяслав-Хмельницький, 2018. Вип. 35. С. 311–313.*
4. Рашкевич Ю. М. Компетентнісний підхід в побудові навчальних програм URL: <http://erasmusplus.org.ua/2014-05-30-14-56-19/prezentatsii/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?start=20>
5. Savga L., Krykliy O., Kyrychenko K. The Role of Internal and External Stakeholders in Higher Education System in Ukraine. *Business Ethics and Leadership*, 2018. 2(1), 32–43.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>
2. Ліцензійні умови у сфері вищої освіти (Постанова КМУ від 30.12.2015 р., №1187). URL: <http://ru.osvita.ua/legislation/other/49530/>
3. Методичні рекомендації для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми URL: <https://naqa.gov.ua/riшення-i-poloження/>
4. Методичні рекомендації щодо акредитації освітніх програм. URL: <https://projects.lnu.edu.ua/quaere/wp-content/uploads/sites/6/2018/10/>
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 06.02.2020 р., № 7. URL: <https://law.chnu.edu.ua/metodychni-rekomendatsii-shchodo-rozroblennia-standartiv-vo/>

6. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти від 11.07.2019. № 977. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>
7. Постанова КМУ „Перелік галузей і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти” від 29.04.2015 р. № 266 *Освіта України*. – 2015. – 18 трав. (№ 20). – С.4.
8. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
9. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29 квіт. 2015 р. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1421144886/1424935774/>
10. Рекомендації ЗВО щодо розвитку систем забезпечення академічної доброчесності. URL: <https://naqa.gov.ua/рішення-і-положення/>
11. Рекомендації Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості. URL: <https://naqa.gov.ua/рішення-і-положення/>
12. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року: проєкт. URL: http://osvita.ua/doc/files/news/438/43883/HE_Reforms_Strategy_11_11_2014.pdf

9. Посилання на дистанційний курс

дистанційний курс «Практикум з педагогіки вищої школи» (<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/>);

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
до практичних занять із навчальної дисципліни
«Практикум з педагогіки вищої школи»

Тема заняття: Загальна характеристика вищої освіти

Мета вивчення: ознайомлення з загальною характеристикою вищої освіти в Україні; визначення особливостей розвитку вищої освіти в Україні.

Обсяг навчального часу: 2 год.

Обладнання: інтерактивна дошка, мультимедійний проектор

План заняття

1. Вища освіта.
2. Заклад вищої освіти.
3. Ліцензування освітньої діяльності.
4. Акредитація освітньої програми.
5. Суб'єкти освітнього процесу.
6. Педагогічні та науково-педагогічні працівники.

Література:

1. Креч Т.В. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 144 с.
2. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 06.02.2020 р., № 7. URL: <https://law.chnu.edu.ua/metodychni-rekomendatsii-shchodo-rozroblennia-standartiv-vo/>
3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: підручник. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. 498 с.
4. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти від 11.07.2019. № 977. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>
5. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
6. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Знайти та занотувати визначення поняття «вища освіта», «заклад вищої освіти», «ліцензування освітньої діяльності», «акредитація освітньої програми», «суб'єкти освітнього процесу», «науково-педагогічні працівники».

2. Підготувати доповідь «Сучасний стан вищої освіти в Україні та необхідність її реформування» (розкрити проблеми української вищої освіти та окреслити шляхи їх розв'язання; окреслити сучасні тенденції розвитку освітнього процесу в умовах суспільної демократизації та

гуманізації; проаналізувати процес реформування системи освіти в Україні; з'ясувати існуючі проблем реформування та перспектив розвитку системи вищої освіти України, зокрема – вищої педагогічної освіти).

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. Дайте визначення поняття «вища освіта».
2. Перелічіть основні завдання системи освіти.
3. Дайте визначення понять «освітні рівні вищої освіти» та «освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти».
4. Дайте визначення поняття «рівень професійної діяльності» та його видів.
5. Приведіть ознаки рівнів вищої освіти «молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр».
6. Поясніть шифр спеціальності, якої Ви навчаєтесь.
7. Розкрийте поняття «заклад вищої освіти».
8. Приведіть ознаки та класифікуйте ЗВО за статусом і типом.
9. Сформулюйте мету та завдання діяльності ЗВО.
10. Перелічіть основні структурні підрозділи ЗВО.
11. Дайте визначення процедур «ліцензування» та «акредитація».
12. Перелічіть ознаки акредитованого ЗВО.
13. Перелічіть суб'єктів освітнього процесу.
14. Сформулюйте основні права та обов'язки суб'єктів освітнього процесу.
15. Назвіть посади педагогічних і науково-педагогічних працівників ЗВО.
16. Сформулюйте основні права та обов'язки педагогічних і науково-педагогічних працівників ЗВО.

Тема заняття: Теоретико-методичні засади розроблення освітніх програм

Мета вивчення: ознайомлення з профілем освітньої програми вищої освіти; визначення особливостей освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми вищої освіти.

Обсяг навчального часу: 4 год.

Обладнання: інтерактивна дошка, мультимедійний проектор, зразки освітніх програм.

План заняття

1. Стандартизація освіти
2. Методологія побудови освітньої програми та її профілю.
  - визначення профілю програми;
  - визначення програмних компетентностей;
  - формулювання програмних результатів навчання;
  - вирішення питання щодо модуляризації освітньої програми;

- визначення компетентностей та формулювання результатів навчання для кожного модуля;
  - визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання;
  - перевірка охоплення загальних та предметно-специфічних (фахових) компетентностей;
  - розроблення освітньої програми та її структурних одиниць;
  - перевірка збалансованості та реалістичності програми;
  - моніторинг та вдосконалення програми в процесі її реалізації.
3. Структура профілю освітньої програми вищої освіти.
  4. Порядок запровадження освітньої програми
  5. Порядок актуалізації освітньої програми.
  6. Порядок закриття освітньої програми

Література:

1. Навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів: довідник для пед. та наук.-пед. працівників / уклад. Н.М.Савельєва. Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2017. 80 с.
2. Теоретико-методичні засади розроблення освітніх програм: методичний посібник / Л.А.Раскола, О.М.Ружицька, за ред. О.В.Запорожченко, В.М.Хмарського. Одеса: Одеський національний університет імені І.І.Мечникова, 2016. 68 с.
3. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти від 11.07.2019. № 977. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>
4. Рашкевич Ю.М. Компетентнісний підхід в побудові навчальних програм URL: <http://erasmusplus.org.ua/2014-05-30-14-56-19/prezentatsii/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?start=20>
5. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Знайти та занотувати визначення поняття «стандартизація освіти», «профіль програми», «програмні компетентності», «програмні результати навчання», «загальні компетентності», «предметно-специфічні (фахові) компетентності», «освітня програма», «студентоцентроване навчання».

2. На основі самоаналізу знань, умінь і навичок отриманих під час вивчення навчальних дисциплін (див. табл. 1) виконати:

- заповнити «Матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми»;
- обґрунтувати відповідність загальних та предметно-специфічних (фахових) компетентностей навчальним дисциплінам.

**ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ (ОК) ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ
«Педагогіка вищої школи» освітнього рівня магістр**

Перелік освітніх компонент ОП, кредитний розподіл та форми ПК

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю	Семстри вивчення
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП				
ОК 1	Філософія освіти і науки	4	екзамен	1
ОК 2	Психологія творчості педагога	4	екзамен	3
ОК 3	Іноземна мова	3	залік	1
ОК 4	Сучасні інформаційні технології	5	екзамен	1
ОК 5	Управління закладами освіти	5	екзамен	3
ОК 6	Охорона праці в галузі освіти та життєзабезпечення в надзвичайних станах	4	залік	1
ОК 7	Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні	3	екзамен	1
ОК 8	Дистанційна освіта у ЗВО	4	екзамен	2
ОК 9	Світовий досвід та сучасні тенденції розвитку університетської освіти	4	екзамен	2
ОК 10	Моделювання освітньої підготовки і професійної діяльності фахівця	4	екзамен	2
ОК 11	Педагогіка вищої школи	4	екзамен, курсова робота	1
ОК 12	Практикум з педагогіки вищої школи	3	залік	2
ОК 13	Тренінгова діяльність у ЗВО	3	екзамен	2
ОК 14	Методологія і методика педагогічних досліджень	4	екзамен	1
ОК 15	Проєктні технології у вищій освіті	4,5	екзамен	3
ОК 16	Виробнича асистентська та науково- дослідна практика	9		2
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		67,5		

**Програмні загальні (ЗК) та предметно-специфічні (фахові ФК)
компетентності ОП «Педагогіка вищої школи»**

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК)	
ЗК1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК2	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК3	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК4	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК6	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК7	Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК8	Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
ЗК9	Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях.
ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ФК)	
ФК 1	Здатність виявляти потенційні зв'язки освітньої теорії, освітньої політики та практики.
ФК 2	Уміння розпізнавати та враховувати різноманітність осіб, здійснювати індивідуальний супровід в освітньому процесі.
ФК 3	Обізнаність з різними контекстами, у яких може відбуватися навчання.
ФК 4	Обізнаність з різними рівнями суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу.
ФК 5	Розуміння цілей і особливостей освітніх систем.
ФК 6	Здатність до консультивання з питань освітньої теорії і практики.
ФК 7	Здатність керувати освітніми практико орієнтованими проектами.
ФК 8	Здатність до забезпечення позитивної динаміки навчальних досягнень суб'єктів освітньої діяльності.
ФК 9	Уміння розробляти та застосовувати освітню програму і навчально-методичні матеріали відповідно до конкретного освітнього контексту.
ФК 10	Здатність проєктувати та реалізовувати навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16
ЗК 1																
ЗК 2																
ЗК 3																
ЗК 4																
ЗК 5																
ЗК 6																
ЗК 7																
ЗК 8																
ЗК 9																
ФК 1																
ФК 2																
ФК 3																
ФК 4																
ФК 5																
ФК 6																
ФК 7																
ФК 8																
ФК 9																
ФК10																

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. Які вимоги до освітньої програми визначає Стандарт вищої освіти?

2. Які вимоги ставляться до формулювання програмних результатів навчання?
3. Структура профілю освітньої програми вищої освіти.
4. Визначте порядок запровадження освітньої програми.
5. Визначте порядок актуалізації освітньої програми.
6. Визначте порядок закриття освітньої програми.
7. Дайте класифікацію предметно-специфічних (фахових) компетентностей.
8. Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?
9. Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти?
10. Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?
11. Як студентоцентризований підхід реалізується в освітньому процесі?
12. Як зміст ОП (освітніх компонентів) сприяє набуттю соціальних навичок (soft skills)?
13. Які форми та методи навчання сприяють набуттю соціальних навичок (soft skills)?

Тема заняття: Забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти

Мета вивчення: ознайомлення з положенням про проєктні групи освітньої діяльності, робочі групи освітніх програм, групи забезпечення спеціальностей; визначення особливостей роботи гаранта та стейкхолдерів освітніх програм.

Обсяг навчального часу: 4 год.

Обладнання: інтерактивна дошка, мультимедійний проєктор

План заняття

1. Гарант освітньої програми
  - основні завдання гаранта освітньої програми;
  - призначення гаранта освітньої програми;
  - функції гаранта освітньої програми;
  - права гаранта освітньої програми;
  - обов'язки гаранта освітньої програми.
2. Проєктна група.
3. Група забезпечення.
4. Стейкхолдери освітньої програми
  - мета та завдання стейкхолдерів;
  - напрями впливу стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;

– інструментарій впливу стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Література:

1. Методичні рекомендації для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми. URL: <https://naqa.gov.ua/рішення-і-положення/>
2. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти від 11.07.2019. № 977. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>
3. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
4. Рекомендації ЗВО щодо розвитку систем забезпечення академічної доброчесності. URL: <https://naqa.gov.ua/рішення-і-положення/>
5. Рекомендації Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості. URL: <https://naqa.gov.ua/рішення-і-положення/>
6. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.
7. Savga L., Kryklyi O., Kyrychenko K. The Role of Internal and External Stakeholders in Higher Education System in Ukraine. *Business Ethics and Leadership*, 2018. № 2(1). P. 32-43.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Знайти та занотувати визначення поняття «гарант освітньої програми», «проектна група», «група забезпечення», «стейкхолдери освітньої програми».

2. Підготувати доповідь «Особливості впливу стейкхолдерів на розвиток освітнього простору закладу вищої освіти» (проаналізувати роль стейкхолдерів у процесі становлення та розвитку освітнього простору ЗВО, розглянути ключові принципи та способи взаємодії з ними; запропонувати основні напрями аналізу стейкхолдерів для визначення стратегії поведінки щодо кожного з них).

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. Розкрийте основні завдання гаранта освітньої програми.
2. Обґрунтуйте призначення гаранта освітньої програми.
3. Визначте функції, права, обов'язки гаранта освітньої програми.
4. Виділіть функції проектної групи.
5. Сформулюйте вимоги до проектної групи.
6. Виділіть функції групи забезпечення.
7. Сформулюйте вимоги до групи забезпечення.
8. Визначте інструментарій впливу стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

9. Розкрийте напрями впливу стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти.

Тема заняття: Науково-методичне забезпечення навчального процесу у ЗВО

Мета вивчення: ознайомлення з положенням про науково-методичне забезпечення навчального процесу у ЗВО; визначення особливостей навчального плану, робочого навчального плану, навчально-методичного комплексу дисципліни.

Обсяг навчального часу: 4 год.

Обладнання: інтерактивна дошка, мультимедійний проектор

План заняття

1. Навчальні плани, робочі навчальні плани

- структура навчального плану;
- змістовність навчального плану;
- порядок розроблення та затвердження навчального плану.

2. Навчально-методичний комплекс дисципліни (НМК)

- структура навчально-методичного комплексу;
- зміст і склад розділів НМК;
- порядок розробки та впровадження НМК.

Література:

1. Креч Т.В. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 144 с.
2. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: підручник. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. 498 с.
3. Мислицька Н.А. Теоретичні аспекти проектування навчально-методичного комплексу дисципліни у вищому навчальному закладі. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Серія: Педагогічні науки. 2015. Вип. 127. С. 120–123.
4. Радутна О.А. Навчально-методичний комплекс як основна складова якості сучасної вищої медичної освіти. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації* : матеріали XXXV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (27 квіт. 2018 р.) : зб. наук. пр. Переяслав-Хмельницький, 2018. Вип. 35. С. 311–313.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Знайти та занотувати визначення поняття «навчальний план», «робочій навчальний план», «навчально-методичний комплекс дисципліни», «навчальна програма дисципліни», «робоча програма навчальної дисципліни», «наскрізна програма практики», «пакет контрольних завдань для перевірки залишкових результатів навчання здобувачів з навчальної дисципліни», «самостійна робота здобувачів».

2. Здійснити порівняльний аналіз навчальних планів освітньо-професійних програм: «бакалавр», «магістр». Внести пропозиції щодо змін назв курсів, послідовності їх вивчення, форм контролю тощо.

3. Визначити мету та завдання навчальної дисципліни (за вибором).

4. Проаналізувати підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації щодо визначення відповідності їх змісту робочій програмі з дисципліни (за вибором).

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. Виділіть структурні компоненти навчально-методичного комплексу.

2. Розкрийте зміст і склад розділів НМК.

3. Сформулюйте основні вимоги до навчального та робочого навчальних планів.

4. Охарактеризуйте структурний зміст і значення навчального плану.

5. Визначте призначення робочого навчального плану.

6. Доведіть, що навчальні плани створюють передумови для здобуття здобувачами повноцінної освіти.

7. Визначте порядок розроблення та затвердження навчального плану.

8. Визначте складові навчальної програми дисципліни.

9. Визначте складові робочої програми навчальної дисципліни.

10. Який взаємозв'язок між навчальним планом, робочою програмою та підручниками?

Тема заняття: Підготовка, проведення, аналіз та оцінка лекційного заняття у ЗВО

Мета вивчення: ознайомлення з методикою підготовки, проведення, аналізу та оцінки лекційного заняття; визначення особливостей загальної будови лекційного заняття.

Обсяг навчального часу: 6 год.

Обладнання: інтерактивна дошка, мультимедійний проектор

План заняття

1. Сутність і дидактична мета лекції.

2. Методика підготовки лекційного заняття

– звернення до тематичного плану і програми навчальної дисципліни;

– ознайомлення з фондовими матеріалами кафедри по даній темі;

– визначення дидактичних цілей;

– складання плану лекції;

– робота з науковою та навчальною літературою, інформаційними та довідковими матеріалами;

– систематизація матеріалів і підготовка моделі тексту лекції;

– вибір остаточного варіанта плану лекції. робота над формою викладу;

– підготовка наочних матеріалів;

– оформлення тексту лекції за існуючою формою. затвердження тексту;

– підготовка до лекції як до акту публічного виступу.

3. Методика проведення лекції.

4. Методика самоаналізу лекції.

Література:

1. Гніденко М.П., Вишнівський В.В. Сучасна методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. Київ: ДУТ, 2019. 127 с.
2. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Київ: КНТ, 2018. 226 с.
3. Креч Т.В. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 144 с.
4. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: підручник. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки , 2017. 498 с.
5. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс]: навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання, які навчаються за спеціальністю 133 – «Галузеве машинобудування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: І. О. Казак. Електронні текстові данні (1 файл: 1,37 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с.
6. Золотарьова І.М. Конспект лекцій з дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» (для магістрів денної форми навчання усіх спеціальностей); Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М.Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О.М.Бекетова, 2017. 36 с.
7. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.): Домбровська Я.М., 2018. 280 с.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Знайти та занотувати визначення поняття «навчальна лекція», «фондові матеріали», «мета лекції», «знання», «уміння», «навички», «план лекції», «тезисний план лекції», «конспект лекції», «наочний матеріал».

2. Скориставшись Інтернет-джерелами та додатковою літературою, проведіть дослідження становлення і розвитку лекції як форми організації навчання у вищій школі. Здійсніть періодизацію цього процесу в історії вітчизняної педагогіки. За результатами дослідження підготуйте повідомлення із використанням презентації.

3. Міні-лекція. Презентувати фрагмент лекції (тема та форма проведення лекції за вибором).

4. Проаналізуйте та оцініть результативність лекції з конкретної навчальної дисципліни, яку зараз вивчаєте. На підставі проведеного аналізу запропонуйте, що слід доповнити чи удосконалити у змісті й методиці проведення аудиторних занять з цього предмета.

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. Дайте визначення поняття «лекційне заняття».
2. Охарактеризуйте функції лекції як основної форми організації навчальних занять у вищій школі.
3. Визначте переваги лекції.
4. Проаналізуйте недоліки лекції як основної форми організації занять.
5. Назвіть основні види лекційних занять відповідно до завдань і змісту у вищій школі.
6. Розкрийте алгоритм підготовки викладача до лекційного заняття.
7. Назвіть структурні елементи лекційного заняття, охарактеризуйте кожний із них.
8. Проаналізуйте найбільш типові помилки викладача під час проведення лекції.
9. Доведіть доцільність використання самоаналізу лекції у професійній діяльності педагога.

Тема заняття: Підготовка, проведення, аналіз та оцінка практичного заняття у ЗВО

Мета вивчення: ознайомлення з методикою підготовки, проведення, аналізу та оцінки практичного заняття; визначення особливостей загальної будови практичного заняття.

Обсяг навчального часу: 6 год.

Обладнання: інтерактивна дошка, мультимедійний проектор

План заняття

1. Сутність і дидактична мета практичного заняття.
2. Організація практичного заняття
  - методичні вказівки щодо виконання практичних занять;
  - дії викладача щодо підготовки заняття;
  - структура практичного заняття;
  - орієнтовна форма плану-конспекту практичного заняття;
  - орієнтовна хронокарта практичного заняття;
  - форми організації здобувачів на практичних заняттях;
  - особливості проведення практичного заняття;
  - умови ефективного проведення практичних занять;
  - типові помилки під час проведення практичних занять;
3. Критерії оцінки практичного заняття.

Література:

1. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Київ: КНТ, 2018. 226 с.
2. Креч Т.В. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 144 с.
3. Мачинська Н.І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 180 с.

4. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : підручник. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки , 2017. 498 с.
5. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс]: навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання, які навчаються за спеціальністю 133 – «Галузеве машинобудування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: І. О. Казак. Електронні текстові данні (1 файл: 1,37 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с.
6. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.): Домбровська Я.М., 2018. 280 с.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Знайти та занотувати визначення поняття «практичне заняття», «мета практичного заняття», «структура практичного заняття», «хронокарта практичного заняття», «критерії оцінки практичного заняття», «дидактична мета практичного заняття», «план-конспект практичного заняття», «наочний матеріал».

2. Розробити план практичного заняття (тема та форма проведення практичного заняття за вибором).

3. Використовуючи картки оцінки якості, проаналізувати та оцінити результативність практичного заняття з конкретної навчальної дисципліни, що зараз вивчаєте. На підставі проведеного аналізу розробити рекомендації щодо удосконалення методики підготовки та проведення цього виду занять.

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. Розкрийте сутність практичного заняття як форми організації навчання у вищій школі.

2. Вкажіть мету та основні завдання практичного заняття.

3. Назвіть вимоги, що висуваються до проведення практичного заняття.

4. Розкрийте послідовність підготовки викладача до практичного заняття.

5. Охарактеризуйте структуру лабораторного заняття.

6. Опишіть змістову складову практичного заняття.

7. Поясніть, від чого залежить ефективність проведення практичних занять.

8. Назвіть типові помилки під час проведення практичного заняття.

9. Розкрийте критерії оцінки практичного заняття.

Тема заняття: Планування та організація виховного процесу у вищій школі.

Мета вивчення: ознайомлення з методикою підготовки, проведення, аналізу та оцінки виховної роботи у ЗВО; визначення особливостей діяльності куратора академічної групи.

Обсяг навчального часу: 4 год.

Обладнання: інтерактивна дошка, мультимедійний проектор

План заняття

1. Планування виховного процесу закладів вищої освіти
  - етапи планування виховної роботи;
  - система планування виховної роботи в ЗВО;
  - ефективні форми виховної роботи;
  - основні вимоги до планування виховної роботи в ЗВО.
2. Куратор академічної групи – організатор виховної роботи у студентському колективі
  - основні завдання куратора;
  - напрями роботи кураторів академічних груп 1-го і 2-го курсів;
  - етапи виховної роботи куратора групи;
  - основні функції, які визначають зміст управлінської діяльності куратора;
    - алгоритм діяльності куратора;
    - вимоги до особистості куратора;
    - моделі кураторства;
3. Методика вивчення особистості й колективу. Методика формування студентського колективу
  - основні чинники формування і розвитку особистості;
  - метод педагогічного спостереження;
  - соціометричний тест;
  - методи опитування;
  - педагогічний експеримент;
  - метод експертних оцінок;
  - метод колізій;
  - аналіз результатів діяльності здобувачів;
  - вивчення умов життя і виховання здобувачів.

Література:

1. Креч Т.В. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 144 с.
2. Методичні рекомендації наставнику академічної групи щодо планування виховної роботи. URL: https://zu.edu.ua/doc/metod_rek_nast_grup.pdf
3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: підручник. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. 498 с.
4. Пономарьова Г., РепкоІ., Одарченко В. Практикум із методики організації виховної роботи в закладах вищої освіти: навч. посібник; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, ТВО «ТО Ексклюзив», 2018. 153 с.
5. Попадич О.О. Теоретичні основи виховної роботи з майбутніми педагогами вищої школи у вищому навчальному закладі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Педагогіка.

Соціальна робота. 2017. Вип. 2. С. 206-209. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2017_2_53.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Знайти та занотувати визначення поняття «виховання», «мета виховання ЗВО», «система виховної роботи», «етапи планування виховної роботи», «система планування виховної роботи в ЗВО», «наставництво», «куратор», «напрями роботи кураторів академічних груп», «етапи виховної роботи куратора групи», «аналітична функція», «організаторська функція», «комунікативна функція», «моделі кураторства», «формування особистості», «методи вивчення особистості та колективу», «педагогічне спостереження», «соціометричний тест», «методи опитування», «анкета», «інтерв'ю», «психолого-педагогічний тест», «педагогічний експеримент», «метод експертних оцінок», «метод колізій».

2. Проаналізуйте 2-3 основні документи, які регламентують нормативно-правову базу діяльності ЗВО та підготовки сучасного фахівця з вищою освітою. Підготуйте реферативне повідомлення на тему: «Особливості планування виховної роботи у ЗВО» або «Шляхи вдосконалення діяльності куратора академічної групи».

3. Розробіть план роботи куратора академічної групи (1 семестр).

4. Ознайомтесь із Положенням куратора (наставника, тьютора) студентської групи та выпишіть основні завдання роботи куратора академії та його обов'язки.

5. Ознайомтесь із різними методиками вивчення студентського колективу й оберіть більш вподобану Вами. Опрацюйте на групі другого курсу обрану Вами методику. Визначте її позитивні та негативні сторони. Підготуйте доповідь на тему «Причини зниження згуртованості та способи боротьби з ними».

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. Назвіть етапи планування виховної роботи.
2. Опишіть систему планування виховної роботи в ЗВО.
3. Охарактеризуйте ефективні форми виховної роботи.
4. Вкажіть основні вимоги до планування виховної роботи в ЗВО.
5. Розкрийте основні чинники формування і розвитку особистості.
6. За якими критеріями, на Вашу думку, можливо оцінити ефективність роботи куратора?

7. З яких елементів складається план виховної роботи куратора академічної групи?

8. З яких компонентів складається виховна діяльність куратора академічної групи?

9. Які заходи Ви запропонували б здобувачам, якби були куратором групи?

10. Назвіть основні обов'язки куратора.

ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Практикум з педагогіки вищої школи»

Завдання 1.

Ознайомитися з освітньо-професійною програмою «Педагогіка вищої школи» здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки (Освітня (освітньо-професійна) програма «Педагогіка вищої школи», Слов'янськ, 2020. 36 с. (С. 10–11) URL: <http://www.slavdpu.dn.ua/index.php/osvitno-profesiini-programu>).

Скласти пропозиції щодо внесення змін в перелік освітніх компонентів (які дисципліни, на Ваш погляд, необхідно внести до ОП), обґрунтувати їх.

Завдання 2.

Написати педагогічне есе (тема за вибором)

1. Якими мають бути стандарти вищої освіти?
2. Стейкгоल्дерський підхід у забезпеченні якості вищої освіти

Вимоги до есе

Есе (фр. *essai* «спроба, проба, нарис», від лат. *exagium* «зважування») – літературний жанр прозового твору невеликого обсягу й вільної композиції.

Есе – самостійна творча робота здобувача; прозовий твір невеликого обсягу та вільної композиції, який виражає індивідуальні враження та міркування з конкретного приводу чи питання і явно не претендує на визначальне або вичерпне трактування предмета. Обсяг есе складає до 1–2 сторінки.

Мета есе полягає в розвитку навичок самостійного творчого мислення й письмового послідовного викладу власних думок.

Есе дозволяє авторові навчитися чітко й грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, використовувати основні категорії аналізу, виділяти причино-наслідкові зв'язки, ілюструвати поняття відповідними прикладами, аргументувати свої висновки; володіти науковим стилем мовлення.

Есе повинне містити: чіткий виклад суті поставленої проблеми, включати самостійно проведений аналіз цієї проблеми з використанням концепцій і аналітичного інструментарію, розглянутого в рамках дисципліни, висновки, що узагальнюють авторську позицію з поставленої проблеми.

Есе виражає індивідуальні враження й міркування автора з конкретного приводу або предмета й не претендує на вичерпне

трактування. Відносно обсягу й функції межує, з одного боку, з науковою статтею й літературним нарисом (з яким есе нерідко плутають), з іншого боку – з філософським трактатом. Есеїстичному стилю властиві образність, рухливість асоціацій, нерідко антитиповість мислення, орієнтування на інтимну відвертість і розмовну інтонацію.

Рекомендовані структура та план есе

Структура есе визначається пропонованими до нього вимогами:

- думки автора есе з проблеми викладаються у формі коротких тез;
- думка повинна бути підкріплена доказами, тому за тезою слідують аргументи.

Аргументи – це факти, явища суспільного життя, події, життєві ситуації і життєвий досвід, наукові докази, посилання на думку вчених тощо.

Краще надавати два аргументи на користь кожної тези: один аргумент здається непереконливим, три аргументи можуть «перевантажити» виклад, виконаний в жанрі, орієнтованому на стислість і образність.

Отже, есе набуває такої структури (кількість тез і аргументів залежить від теми, обраного плану, логіки розвитку думки):

- вступ (місія здобувача щодо розгляду теми есе, його авторське бачення – гіпотеза або сутність та обґрунтування вибору цієї теми);
- теза, аргументи (теоретичні основи обраної проблеми й виклад основного питання);
- теза, аргументи;
- теза, аргументи;
- висновок (узагальнення, пояснення, що підкріплюють зміст і значення викладеного в основній частині).

При написанні есе важливо врахувати наступні моменти:

1. Вступ і висновок повинні зосередити увагу на проблемі (у вступі вона ставиться, у висновку – резюмується думка автора).

2. Необхідними є виділення абзаців, червоних рядків, встановлення логічного зв'язку між абзацами (так досягається цілісність роботи).

3. Стиль викладу: есе властиві емоційність, експресивність, художність.

При написанні есе Вам необхідно досягти певних цілей. Коли Ваша розповідь готова, перевірте наступне:

- Чи відповів я на поставлене запитання?
- Наскільки зрозуміло і точно я виклав свої думки?
- Чи природно звучить те, що я написав, чи немає помилок?

Завдання 3.

Розробити розділи робочої навчальної програми дисципліни:

- опис навчальної дисципліни;

- мета вивчення навчальної дисципліни;
- завдання вивчення навчальної дисципліни;
- матриця формування та оцінювання компетентностей здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни;
- критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти. (дисципліна за вибором здобувача) (Додаток А – структура робочої навчальної програми).

Підготувати виступ-презентацію щодо ознайомлення з розробленими Вами розділами робочої навчальної програми дисципліни.

Вимоги до оформлення презентації

Презентація (від англ. presentation – представлення, показ) – це набір картинок-слайдів на певну тему, який зберігається у файлі спеціального формату. Кожен слайд містить довільну текстову, графічну, відеоінформацію, анімацію, звук, діаграми та графіки, табличні й інші матеріали. Мультимедійна презентація створюється за допомогою програми PowerPoint.

Вимоги до змісту презентації:

- кожен слайд має відображати одну думку;
- текст має складатися з коротких слів та простих речень;
- рядок має містити 6-8 слів;
- всього на слайді має бути 6-8 рядків;
- загальна кількість слів не повинна перевищувати 50;
- дієслова мають бути в одній часовій формі;
- заголовки мають привертати увагу аудиторії та узагальнювати основні ідеї слайда;
- у заголовках мають бути і великі, і малі літери (а не тільки великі);
- слайди мають бути не надто яскравими – зайві прикраси лише створюють бар'єр на шляху ефективного передавання даних;
- кількість блоків статистичних даних на одному слайді має бути не більше чотирьох;
- підпис до ілюстрації розміщується під нею, а не над нею;
- усі слайди презентації мають бути витримані в одному стилі.
- відповідність змісту презентації поставленим дидактичним цілям і завданням лекції;
- дотримання прийнятих правил орфографії, пунктуації, скорочень і правил оформлення тексту (відсутність точки в заголовках тощо);
- відсутність фактичних помилок, достовірність представленої інформації;

- лаконічність і завершеність тексту на слайді;
- найбільш важлива інформація повинна розташовуватися у центрі слайду;
- наявність не більше одного логічного наголосу: яскравість, обведення, миготіння, рух;
- інформація подається привабливо, оригінально, що звертає увагу слухачів;
- презентація не повинна бути монотонною і громіздкою (*оптимальна кількість 5 слайдів*).

Завдання 4.

Підготувати план-конспект лекції (обрати тему, визначити мету, план лекції, підібрати літературу, ключові слова, продумати основний зміст і питання з метою активізації навчальної діяльності здобувачів) (додаток Б – структура плану-конспекту лекції).

План-конспект представляє собою перелік основних положень лекції, викладених у формі коротких тез, схем, малюнків тощо, які відображають логічний каркас лекції.

Тема лекції: із навчальної дисципліни з освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» (за вибором).

Мета лекції – основна ідея лекції, яка об'єднує весь предметний зміст (розкриття основних положень теми, досягнень науки з питань, що розглядаються, з'ясування невирішених і дискусійних проблем, узагальнення досвіду роботи, подання рекомендацій щодо використання основних висновків з тем на практичних заняттях, основних форм навчальних занять, передбачених для засвоєння теоретичного матеріалу).

План лекції – виокремлення основних (2-4) складових теми, що допоможе здобувачам слідувати за думками лектора, легше і ґрунтовніше засвоїти їх.

Література – 5-6 джерел, що можна порекомендувати здобувачам для додаткового ознайомлення з темою лекції (основна література: підручник, навчальні та методичні посібники тощо, додаткова література: наукова, фахова, монографічна, періодична).

Ключові слова – це окремі слова чи словосполучення, які визначають тему та зміст лекції (5-7 слів).

Основний зміст – послідовний виклад відповідно до плану змісту теми лекції (питання 1, питання 2, ...).

Питання для самостійної роботи – перелік питань, що виносяться на самостійне вивчення, контрольні завдання, запитання, тести для самоперевірки (3-6 питань).

Загально дидактичних вимог до лекції у вищій школі:

– зміст лекції має відповідати робочій навчальній програмі, відображати найновіші досягнення науки, висвітлювати перспективи подальшого розвитку наукових пошуків;

– у лекції мають реалізовуватися вимоги загально дидактичних принципів навчання: науковості, систематичності та послідовності, свідомості, активності й самостійності, наочності, зв'язку змісту навчального матеріалу з професійною діяльністю, доступності, емоційності;

– потрібно забезпечити логічно доцільну структуру лекції відповідно до змісту навчального матеріалу;

– лекція має сприяти активізації мисленнєвої діяльності здобувачів задля їх інтелектуального розвитку;

– у лекції доцільно виокремлювати певні компоненти змісту для самостійного опрацювання здобувачами з належним методичним забезпеченням.

Завдання 5.

На основі прослуханої лекції з конкретної дисципліни розробити конспект практичного заняття та методичні рекомендації для здобувачів щодо підготовки до нього (додаток В – структура конспекту практичного заняття).

Тема практичного заняття: із навчальної дисципліни з освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» (за вибором).

Здобувачі під час підготовки до написання конспекту практичного заняття необхідно:

– проаналізувати тему заняття, подумати над його дидактичними цілями й основними проблемами, що будуть винесені на обговорення;

– опрацювати навчальну, наукову та методичну літературу;

– сформулювати власну думку з кожного питання й обґрунтувати свої міркування оформивши план;

– записати запитання, що виникли під час підготовки, можна звернутися за консультацією до викладача;

– скласти розгорнутий план-конспект практичного заняття, ретельно обдумуючи етапи, структурні елементи, навчальні питання, що виносяться на розгляд, методи, прийоми та засоби навчання, за допомогою яких забезпечуватиметься навчально-пізнавальна діяльність усіх здобувачів.

Завдання 6.

Розробити план організаційно-виховної роботи куратора академічної групи (на семестр) (Додаток Д – план організаційно-виховної роботи

куратора академічної групи; додаток Ж – рекомендовані теми виховних заходів).

Важливим етапом виховної роботи в академічній групі студентів є планування, що являє собою розробку системи заходів реалізації мети, завдань, змісту виховання студентської молоді. При опрацюванні плану організаційно-виховної роботи необхідно керуватися урядовими, нормативно-правовими документами, положеннями та методичними рекомендаціями з питань організації освіти та виховання у закладах вищої освіти й іншими джерелами.

Щоб правильно спланувати систему виховних заходів, варто через анкетування, бесіди, вивчення особових справ, аналіз поведінки здобувачів, їх ставлення до навчання визначити рівень вихованості, їх готовність до саморозвитку. У процесі планування виховної роботи враховується головна мета виховання, специфіка та традиції факультету, університету, його матеріальна база, потреби та пропозиції студентської молоді, а також рекомендації викладачів.

Планування виховної роботи кураторів зумовлено:

- методами та завданнями виховної роботи куратора;
- обов'язками куратора;
- правами куратора та мірою його відповідальності.

Результативність роботи кураторів значною мірою залежить від дотримання відповідних умов, які передбачають:

- планування роботи спільно з активом групи;
- вибудовування стосунків з групою залежно від педагогічної ситуації, а також враховуючи індивідуальні особливості здобувачів;
- залучення усіх здобувачів до суспільних справ і відповідальності за них;
- допомогу здобувачам у виконанні багатьох суспільних ролей;
- запобігання байдужості, безконтрольності і безвідповідальності;
- сприяння розвитку студентського самоврядування, ініціативи, суспільної активності;
- співпрацю з батьками здобувачів.

План роботи куратора передбачає:

- організаційні заходи;
- заходи контролю;
- заходи, що стимулюють самовиховання студентської молоді;
- профілактичні заходи.

При плануванні виховної роботи в академічній групі куратор керується Концепцією виховання дітей та молоді у національній системі освіти. *Основними пріоритетними напрямками реалізації основних завдань і принципів виховання є такі:*

- національно-патріотичне виховання;
- інтелектуально-духовне виховання;
- громадянсько-правове виховання;
- моральне виховання;
- екологічне виховання;
- естетичне виховання;
- фізичне виховання та утвердження здорового способу життя;
- трудове виховання;
- економічне виховання;
- роботу з органами студентського самоврядування.

Підготувати план-конспект виховного заходу(тема виховного заходу за вибором) (Додаток Ж – орієнтовна схема конспекту виховного заходу, рекомендовані теми виховних заходів).

Виховний захід – це сукупність різноманітних виховних впливів з відповідними матеріальними і духовними умовами, що підпорядковані єдиній комплексній виховній меті, таких, що взаємодіють між собою і утворюють єдине ціле (І.П.Підласий). Система виховних заходів утворює виховний процес.

Виховний захід повинен реалізуватися як цілеспрямована взаємодія куратора з кожним здобувачем, студентською групою в цілому, спрямована на вирішення визначених виховних завдань. У цьому випадку саме виховний захід є формою виховної діяльності, в якій цілеспрямовано поєднані окремі спроби її організації, що містять у собі мету, завдання, зміст, методи, засоби і прийоми.

У процесі цієї діяльності цілеспрямовано створюються такі виховні ситуації в життєдіяльності колективу, які своїм змістом та емоційними виявами діють на особистість здобувача і тим самим сприяють вирішенню виховних завдань.

Роль куратора – науково обґрунтовано керувати виховним процесом, цілеспрямовано створювати і конструювати ситуації, які є складовими клітинами виховного заходу.

Успішному проведенню заходу допомагає складання плану, сценарію чи сценарного плану. Складання плану включає в себе такі елементи: назва теми, постановка завдань, відбір обладнання (наочні посібники, технічні засоби, медіа-презентації), запрошення гостей.

Кожен з елементів стає предметом уважної підготовки, розроблення сценарію. Сценарний план, крім визначення окремих елементів, передбачає деталізацію найскладніших завдань.

Сценарій заходу – це детальний розпис усього ходу проведення та здійснення кожного етапу заходу, починаючи від організації, оформлення,

характеристики виступу, дослівного переказу всього, починаючи від «Добрий день!» і завершуючи: «На все добре. До побачення!».

План-конспект представляє собою перелік основних положень виховного заходу, викладених у формі коротких тез, схем, малюнків тощо, які відображають логічний каркас заходу.

Тема виховного заходу (за вибором).

Мета (мета заходу повинна бути чіткою і лаконічною, її початок формулюється іменником дієслівного походження (виховання, розвиток, формування...); мета виховних заходів починається з формулювання саме виховної мети (на що і спрямовується виховний захід), а потім по черзі вже йде формулювання розвивальної, навчальної)).

1. Виховна – виховання працелюбності ...; виховання організованості, раціональності, практичності ...; виховання відповідальності за ...; бережного ставлення до...; екологічної спрямованості, любові до природи ...; виховання поваги до своєї Батьківщини, звичаїв українського народу тощо.

2. Розвивальна – розвиток творчої уяви (мислення); розвиток пізнавальних здібностей; розширення політехнічного кругозору; розвиток здібностей до ...; розвиток аналітичних здібностей та логічного мислення; розвиток наочно-образного мислення, просторової уяви; розвиток концентрації уваги, пам'яті тощо.

3. Навчальна – ознайомлення здобувачів з...; поглиблення знань з ...; формування умінь ...; оволодіння навичками ...; узагальнення знань з певної теми (розділу).

Оснащення заходу:(перераховуються всі інструменти, обладнання, наочність, ІКТ та інші додаткові матеріали, які будуть використовуватись при організації та проведенні заходу).

Хід заходу:

Підготовчий етап

1. Виготовлення костюмів, декорацій, призив, різноманітного роздаткового матеріалу (емблем, карток, грамот тощо – вказуються точні назви чого саме) для учасників (журі, глядачів) заходу.

2. Підбір відповідних фонограм...

3. Підготовка приміщення...

4. ...

Основний етап (сценарій проведення заходу).

Заключний етап (підведення підсумків, нагородження переможців, підсумкові слова куратора, ведучого, відповідального та ін.).

**КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Практикум з педагогіки вищої школи»**

1. Вища освіта. Заклад вищої освіти.
2. Ліцензування освітньої діяльності.
3. Акредитація освітньої програми.
4. Суб'єкти освітнього процесу.
5. Педагогічні та науково-педагогічні працівники.
6. Стандартизація освіти.
7. Методологія побудови освітньої програми та її профілю.
8. Визначення профілю програми.
9. Визначення програмних компетентностей.
10. Формулювання програмних результатів навчання.
11. Вирішення питання щодо модуляризації освітньої програми.
12. Визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання.
13. Перевірка охоплення загальних та предметно-специфічних (фахових) компетентностей.
14. Розроблення освітньої програми та її структурних одиниць.
15. Перевірка збалансованості та реалістичності програми.
16. Моніторинг та вдосконалення програми в процесі її реалізації.
17. Структура профілю освітньої програми вищої освіти.
18. Порядок запровадження освітньої програми.
19. Порядок актуалізації освітньої програми. Порядок закриття освітньої програми
20. Гарант освітньої програми: основні завдання гаранта освітньої програми.
21. Призначення гаранта освітньої програми.
22. Функції гаранта освітньої програми.
23. Права гаранта освітньої програми.
24. Обов'язки гаранта освітньої програми.
25. Проектна група.
26. Група забезпечення.
27. Стейкхолдери освітньої програми: мета та завдання стейкхолдерів.
28. Напрями впливу стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти.
29. Інструментарій впливу стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.
30. Навчальні плани, робочі навчальні плани.
31. Структура навчального плану.
32. Змістовність навчального плану.
33. Порядок розроблення та затвердження навчального плану.
34. Навчально-методичний комплекс дисципліни (НМК).

35. Структура навчально-методичного комплексу.
36. Зміст і склад розділів НМК.
37. Порядок розробки та впровадження навчально-методичного комплексу.
38. Сутність і дидактична мета лекції.
39. Методика підготовки лекційного заняття.
40. Складання плану лекції.
41. Систематизація матеріалів і підготовка моделі тексту лекції; вибір остаточного варіанта плану лекції.
42. Підготовка до лекції як до акту публічного виступу.
43. Методика проведення лекції.
44. Методика самоаналізу лекції.
45. Сутність і дидактична мета практичного заняття.
46. Організація практичного заняття.
47. Дії викладача щодо підготовки заняття.
48. Структура практичного заняття.
49. Орієнтовна форма плану-конспекту практичного заняття.
50. Орієнтовна хронокарта практичного заняття.
51. Форми організації здобувачів на практичних заняттях.
52. Особливості проведення практичного заняття.
53. Умови ефективного проведення практичних занять.
54. Типові помилки під час проведення практичних занять.
55. Критерії оцінки практичного заняття.
56. Планування виховного процесу закладу вищої освіти.
57. Етапи планування виховної роботи.
58. Система планування виховної роботи в ЗВО.
59. Ефективні форми виховної роботи.
60. Основні вимоги до планування виховної роботи в ЗВО.
61. Куратор академічної групи – організатор виховної роботи в студентському колективі.
62. Напрями роботи кураторів академічних груп 1-го і 2-го курсів.
63. Етапи виховної роботи куратора групи.
64. Основні функції, які визначають зміст управлінської діяльності куратора.
65. Алгоритм діяльності куратора.
66. Вимоги до особистості куратора.
67. Моделі кураторства.
68. Методика вивчення особистості й колективу.
69. Методика формування студентського колективу.
70. Основні чинники формування та розвитку особистості.

ПОЛІТИКА
щодо вивчення навчальної дисципліни
«Практикум з педагогіки вищої школи»

Політика регулюється:

1. Положення про організацію освітнього процесу Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/025.pdf>
2. Положення про освітні програми Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/026.pdf>
3. Положення про практичну підготовку (практику) здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/024.pdf>
4. Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf>
5. Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/039.pdf>
6. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/006.pdf>
7. Положення про контрольні заходи Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf>
8. Положення про дистанційне навчання Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/005.pdf>
9. Положення про розроблення навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/017.pdf>
10. Положення про робочу програму навчальної дисципліни Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/008.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Андрощук І.В., Андрощук І.П. *Методика виховної роботи: навч. посіб.* Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2014. 320 с.
2. Вітвицька С.С. Теоретичні і методичні засади педагогічної підготовки магістрів в умовах ступеневої освіти. *Акмедосягнення науковців Житомирської науково-педагогічної школи: монографія / за ред. О.А.Дубасенюк.* Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. С. 302–347.
3. Вітвицька С.С. *Практикум з педагогіки вищої школи: навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студ. магістр.* Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 396 с.
4. Гладуш В.А., Лисенко Г.І. *Педагогіка вищої школи : теорія, практика, історія: навч. посібник.* Дніпропетровськ : Акцент ПП, 2014. 416 с.
5. Головенкін В. П. *Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт).* Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
6. Гніденко М.П., Вишнівський В.В. *Сучасна методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник.* Київ: ДУТ, 2019. 127 с.
7. Дем'янова В.Г. *Навчально-методичний комплекс як ефективний засіб мовної підготовки іноземних студентів. Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія».* Харків, 2015. Вип. 51. С. 29–37.
8. Дубасенюк О.А. *Методичні рекомендації керівнику академічної групи з виховної роботи педуніверситету.* Житомир, 2000.
9. Дубасенюк О.А., Антонова О.Є. *Методика викладання педагогіки: курс лекцій: вид.2, доп.* Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 327 с.
Жорнова О. *Науково-методичне забезпечення навчального процесу у вищій школі: усталені нормативи та сучасні вимоги. Вісник Книжкової палати.* 2012. №2. С. 6 – 9.
10. Закон України «Про вищу освіту» від 01.01.2014 р. (зі змінами від 7 грудня 2017 року N 2233-VIII). *Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38–39, ст. 380.* URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>.
11. Золотарьова І.М. *Конспект лекцій з дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» (для магістрів денної форми навчання усіх спеціальностей);* Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М.Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О.М.Бекетова, 2017. 36 с.
12. Зязюн І.А. Крамущенко Л.В., Кривонос І.Ф. *Педагогічна майстерність: підр.* Київ: Вища шк., 2004. 417 с.
13. Кайдалова Л.Г., Щокіна Н.Б. *Планування і організація навчально-виховного процесу у вищій школі: навч.-метод. посіб. для магістрантів спец. 8.18010021 «Педагогіка вищої школи».* Харків: НФаУ, 2014. 108с.

14. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.
15. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с.
16. Креч Т.В. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 144 с.
17. Мацейко О.В. Педагогічні умови використання електронних навчально-методичних комплексів у професійній підготовці кваліфікованих робітників: автореф. дис. ... кандидата пед. наук: 13.00.04/ Нац. акад. пед. наук України, Ін-т проф.-техн. освіти. Київ, 2015. 19 с.
18. Мачинська Н.І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с.
19. Методичні рекомендації для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми. URL: <https://naqa.gov.ua/рішення-і-положення/>
20. Мисліцька Н.А. Теоретичні аспекти проектування навчально-методичного комплексу дисципліни у вищому навчальному закладі. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. Серія: Педагогічні науки. 2015. Вип. 127. С. 120–123.
21. Мізрах А.А., Мізрах І.А. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 92 с.
22. Навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів: довідник для пед. та наук.-пед. працівників / уклад. Н.М.Савельєва. Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2017. 80 с.
23. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: Монографія /За ред. І.А.Зязюна. Київ: Вид. «Віпол», 2000. 636 с.
24. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: підручник. Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки , 2017. 498 с.
25. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. /О.М.Пехота та ін. Київ: А.С.К.: 2001. 256 с.
26. Перспективні основні технології: навчально-методичний посібник / за ред. Г.С.Сизоненко. Київ: Гопак, 2000. 560с.
27. Пономарьова Г., РепкоІ., Одарченко В. Практикум із методики організації виховної роботи в закладах вищої освіти: навч. посібник; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, ТВО «ТО Ексклюзив», 2018. 153 с.
28. Пономарьова Г.Ф. Взаємодія викладача і студента у навчально-виховному процесі педагогічного ВНЗ. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*: зб. наук. праць / Укр. інженер.-пед. акад. Харків, 2014. С. 25–36.

29. Пономарьова Г.Ф. Виховання майбутнього педагога: теорія і практика: монографія. Харків: Ранок, 2014. 547 с.
30. Пономарьова Г.Ф. Розробка системи виховної роботи у вищому педагогічному начальному закладі – умова становлення майбутнього фахівця. *Духовний особистості: методологія, теорія і практика: зб. наук. праць / Східноукр. нац. ун-т імені В. Даля; Науково-дослідний ін-т духовного розвитку людини; Кафедра ЮНЕСКО «Духовно-культурні цінності виховання та освіти»*. Сєверодонецьк: СНУ імені В.Даля, 2015. Вип. 2 (65). С. 127–134.
31. Пономарьова Г.Ф., Репко І.П., Одарченко В.І. Практикум з педагогіки: навч. посіб. Харків: ТО Ексклюзив, 2016. 243 с.
32. Радутна О.А. Навчально-методичний комплекс як основна складова якості сучасної вищої медичної освіти. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації : матеріали XXXV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (27 квіт. 2018 р.)* : зб. наук. пр. Переяслав-Хмельницький, 2018. Вип. 35. С. 311–313.
33. Рашкевич Ю. М. Компетентнісний підхід в побудові навчальних програм. URL: <http://erasmusplus.org.ua/2014-05-30-14-56-19/prezentatsii/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protse.html?start=20>
34. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 168 с.
35. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М.Захарченко, В.І.Луговий, Ю.М.Рашкевич, Ж.В.Таланова / За ред. В.Г.Кременя. Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с.
36. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.
37. Теоретико-методичні засади розроблення освітніх програм: методичний посібник / Л.А.Раскола, О.М.Ружицька, за ред. О.В.Запорожченко, В.М.Хмарського. Одеса: Одеський національний університет імені І.І.Мечникова, 2016. 68 с.
38. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс]: навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання, які навчаються за спеціальністю 133 – «Галузеве машинобудування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: І. О. Казак. – Електронні текстові данні (1 файл: 1,37 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с.
39. Тернопільська В.І., Коломієць Т.В. , Піонтківська І.О. Довідник з виховної роботи зі студентами. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2014. 264 с.
40. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.): Домбровська Я.М., 2018. 280 с.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

Акредитація (Accreditation) – періодичне оцінювання та визнання уповноваженими державними та / або громадськими органами діяльності закладів вищої освіти, освітніх програм як таких, що відповідають встановленим вимогам, нормам, стандартам.

Аудиторні години (Class hours) – години, які витрачаються здобувачем і викладачем на аудиторні навчальні заняття.

Визнання кредитів (Recognition of credits) – процес, за допомогою якого заклад вищої освіти засвідчує (підтверджує), що результати навчання, отримані та оцінені в іншому закладі, та відповідні їм кредити задовольняють (деякі або всі) вимоги окремої освітньої програми, її компонента (модуля) або кваліфікації в цьому освітньому закладі.

Вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти

Гарант ОП – це визначений за наказом ректора науково-педагогічний працівник, який несе відповідальність за її якість, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше 10 років.

Забезпечення якості (Quality assurance) – сукупність процедур, що застосовуються на інституційному (внутрішньому) та національному і міжнародному (зовнішньому) рівнях для якісної реалізації освітніх програм і присудження кваліфікацій.

Компетентність / компетентності (Competence, competency / competences, competencies) – це динамічна комбінація знань, розуміння, умінь, цінностей, інших особистих якостей, що описують результати навчання за освітньою програмою. Компетентності лежать в основі кваліфікації випускника.

Кредит ЄКТС (Credit ECTS) – одиниця, яка використовується в Європейській кредитній трансферно-накопичувальній системі (ЄКТС) для вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача, потрібного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання.

Критерії оцінювання (Assessment criteria) – стосовно оцінювання виконання вимог освітніх програм – описи того, що і на якому рівні має зробити здобувач для демонстрації досягнення результатів навчання.

Куратор академічної групи – це викладач закладу вищої освіти, що координує виховну роботу в академічній групі

Ліцензування – це процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності

Лекція – основна форма проведення навчальних занять у закладі вищої освіти, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу.

Навантаження студента (Student workload) – час, який пересічний студент (певного рівня / циклу вищої освіти) потребує для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Цей час включає всі види навчальної роботи: лекції, семінарські, практичні заняття, самостійну роботу, складання екзаменів тощо.

Навчальна програма дисципліни – це складова стандарту вищої освіти, організаційно-методичний документ, який визначає, розкриває і характеризує роль, місце і значення навчальної дисципліни в системі підготовки фахівців, мету й головні завдання її вивчення, вимоги до знань і вмінь, інформаційний обсяг і загальний зміст навчальної дисципліни у стислому вигляді, перелік (список) рекомендованого інформаційного та навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни

Навчальний план – це нормативний документ Університету, який розробляється на підставі освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми за кожною спеціальністю (спеціалізацією) і визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного та підсумкового контролю

Навчально-методичний комплекс дисципліни – це сукупність нормативних, навчально-методичних та програмних матеріалів із конкретної дисципліни, представлених у паперовій та/або електронній формах, необхідних і достатніх для ефективного виконання робочої програми з дисципліни, формування у здобувачів вищої освіти/фахової передвищої освіти відповідних компетентностей, передбачених освітньою програмою

Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма – це система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти (п. 17 Закону України «Про вищу освіту»)

Практичне заняття – це форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачем відповідно сформульованих завдань.

План лекції – це орієнтир лектора і здобувача, оскільки точно визначає межі проблеми, теми.

Програмні компетентності – це найбільш важливі компетентності освітньої програми, які визначають специфіку та включаються в Профіль програми. Очікується, що програмні компетентності однакових програм у різних університетах є подібними чи такими, що можна порівняти між собою.

Програмні результати навчання – це узгоджений набір 15-20 тверджень, які виражають, що студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення навчальної програми.

Проектна група – це визначена наказом ректору група науково-педагогічних та/або наукових працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю, освітньою програмою на певному рівні вищої освіти (післядипломної освіти для осіб з вищою освітою) і відповідають кваліфікаційним вимогам

Профіль програми – представляє відмінні риси програми та має відобразити найбільш суттєву інформацію про освітню програму. Він визначає предметну галузь, до якої належить ця освітня програма, її рівень (перший, другий, третій цикли) та специфічні особливості цієї програми, що відрізняють її від інших подібних програм. У профілі також треба визначити орієнтацію та вказати тип програми (загальна чи спеціалізована), визначити ключові компетентності, описати потенційні галузі, де випускники зможуть знайти місце роботи, а також зазначити внесок програми для розвитку особистого та громадянського рівня культури

Процедура (від лат. *procedo* – просуваюсь, проходжу) – це офіційно встановлений порядок здійснення освітньої діяльності в університеті, послідовність дій стейкхолдерів при здійсненні участі в освітньому процесі для внесення пропозицій для покращення якості вищої освіти в університет

Результати навчання – це формулювання того, що повинен знати, розуміти, бути здатним продемонструвати здобувач після завершення навчання. Вони можуть належати до окремого модуля курсу або також до періоду навчання (програми першого, другого чи третього циклів). Результати навчання повинні адекватно відображати контекст, рівень, масштаби і зміст програми.

Робоча навчальна програма дисципліни – є нормативним документом закладу вищої освіти, розробляється для кожної навчальної дисципліни відповідно до навчального плану підготовки, на основі освітньої програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів певного ступеня вищої освіти

Самостійна робота студента – є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Складання попереднього плану – це необхідний етап в розробці теми: це крок прояву творчої ініціативи, те, що до звернення до книг і інших джерел визначає власну лінію лектора в роботі.

Спеціалізація – це складова спеціальності, що може визначатися закладом вищої освіти та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм вищої або післядипломної освіти.

Спеціальність – це гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників.

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Стейкхолдери (англ. Stakeholders) – це зацікавлені сторони, фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Іноді їх називають групами інтересів або групами впливу.

Студент – це особа, зарахована до закладу вищої освіти з метою здобуття вищої освіти ступеня молодшого бакалавра, бакалавра чи магістра.

Тезисний план лекції – це розгорнутий план, що містить не лише ствердження (основні положення), але й логічну систему доказів кожного з них; ствердження і їх логічний взаємозв'язок.

Уміння – це здатність людини виконувати певні дії при здійсненні тієї чи тієї діяльності на основі відповідних знань.

Університет – це багатогалузевий (класичний, технічний) або галузевий (профільний, технологічний, педагогічний, фізичного виховання і спорту, гуманітарний, богословський/теологічний, медичний, економічний, юридичний, фармацевтичний, аграрний, мистецький, культурологічний тощо) заклад вищої освіти, що провадить інноваційну освітню діяльність за різними ступенями вищої освіти (у тому числі доктора філософії), проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, є провідним науковим і методичним центром, має розвинуту інфраструктуру навчальних, наукових і науково-виробничих підрозділів, сприяє поширенню наукових знань та провадить культурно-просвітницьку діяльність

Факультет – це структурний підрозділ закладу вищої освіти, що об'єднує не менш як три кафедри та/або лабораторії, які в державних і комунальних закладах вищої освіти у сукупності забезпечують підготовку не менше 200 здобувачів вищої освіти денної форми навчання (крім факультетів вищих військових навчальних закладів (закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання), закладів вищої освіти фізичного виховання і спорту, закладів вищої освіти культури та мистецтва).

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Кафедра _____

«ЗАТВЕРДЖУЮ»:
Перший проректор _____
_____
(ПБ)
«__» _____ 20__ р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

підготовки студентів
рівня вищої освіти _____
(назва рівня вищої освіти)
спеціальності _____
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-професійною програмою
_____
(назва програми)

Слов'янськ – 20__ р.

Укладачі: (указати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Рецензенти:

Робоча навчальна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

Рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

« _____ » _____ 20__ р.

протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –		
Загальна кількість годин –	Рік підготовки:	
	Семестр	
	Лекції	
	год.	год.
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – самостійної роботи студента –	Практичні, семінарські	
	год.	год.
	Лабораторні	
	год.	год.
	Самостійна робота	
	год.	год.
Вид контролю:		

Мета навчальної дисципліни « _____ »: _____

Завдання вивчення навчальної дисципліни « _____ »: _____

МАТРИЦЯ

Формування і оцінювання компетентностей здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни _____

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Результати навчання	Методи навчання	Методи контролю

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	зокрема			усього	зокрема		
л		пр	лаб	с.р.		л	пр	лаб
Тема 1. Назва								
Тема 2. Назва								
Разом:								
Усього годин								

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
...		
Разом		

4.2. Теми практичних занять

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
...		
Разом		

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
...		
Разом		

3. Рекомендована література (основна, допоміжна)

- _____
- _____

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

- _____
- _____

Структура плану-конспекту лекції

Тема: _____

Мета вивчення: _____

Обладнання: _____

План лекції:

1. _____

2. _____

Література:

1. _____

2. _____

Ключові поняття: _____

Основний зміст

Питання 1. _____

Питання 2. _____

Питання для самостійної роботи:

1. _____

2. _____

Навчально-методичні матеріали для лекцій:

– *підручники / навчальні посібники*, розроблені викладачами кафедри, конспекти (тексти, схеми) лекцій у паперовій та/або електронній формі (електронний підручник/навчальний посібник/інтерактивний комплекс, файл зі змістом матеріалу, що викладається на лекціях, файл із роздатковими матеріалами);

– *питання, тести і завдання* за окремими темами лекцій (змістовими модулями навчальної дисципліни) для самоконтролю здобувачів;

– *гlossарій* (тлумачний словник термінів – упорядкований перелік спеціальних термінів, що зустрічаються в тексті лекцій навчальної дисципліни, зміст яких вимагає пояснення за темами лекцій або за абеткою.

Структура конспекту практичного заняття

Тема заняття: _____

Мета вивчення: _____

Обсяг навчального часу: _____

Обладнання: _____

План заняття:

1. _____

2. _____

Література:

1. _____

2. _____

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. _____

2. _____

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. _____

2. _____

Додаток Д

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету _____

« ____ » _____ 20__ р.

П Л А Н

організаційно-виховної роботи куратора

академічної групи _____ курсу _____ факультету _____

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

на _____ семестр 20__/20__ навчального року

1. Паспорт групи

2. У групі всього _____ здобувачів, у тому числі відмінники

_____

_____

навчається на 75 – 100 балів _____

навчаються лише на 60 – 74 бали _____

мають борги за попередній семестр _____

Нові студенти в групі _____

3. Пільгові категорії студентів _____

4. _____

5. Актив групи (староста, заст. старости, голови секторів) _____

_____

6. За попередній семестр: а) відвідування навчальних занять _____

б) успішність _____

в) якість знань _____

г) рейтинг групи (місце) _____

6. Список студентів, що мешкають у гуртожитку, на приватних квартирах

Прізвище, ім'я, по батькові студента	Гуртожиток, кімната	Приватна квартира (адреса)

2. Графік проведення кураторських годин (день, час, аудиторія)

3. Заходи

№	Захід (форма і назва)	Дата	Відповідальний виконавець
1. Навчальна робота (заходи, спрямовані на розпізнавання активності здобувачів, формування культури навчальної праці, допомоги невстигаючим студентам)			
2. Організаційна робота (робота з активом групи, збори студентів, організація до будь-якого виду суспільно корисної діяльності)			
3. Національно-патріотичне виховання, що передбачає: формування національної свідомості і відповідальності за долю України; виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення і збереження історичної пам'яті; культивування кращих рис української ментальності (працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою тощо); виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, мови, культури, традицій			
4. Інтелектуально-духовне виховання, що передбачає: розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення; виховання потреби самостійно здобувати знання та готовності до застосування знань, умінь у практичній діяльності; реалізація особистісного життєвого вибору та побудова професійної кар'єри на основі здібностей, знань, умінь і навичок; виховання здатності формувати та відстоювати власну позицію; формування особистісного світогляду як проекції узагальненого світосприймання			
5. Громадянсько-правове виховання передбачає: прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина; виховання поваги до Конституції, законів України, державних символів України; виховання громадянського обов'язку перед Україною, суспільством; формування політичної та правової культури особистості; залучення студентської молоді до участі у добродійних акціях і розвитку волонтерського руху			
6. Моральне виховання передбачає: формування почуття власної гідності, честі, свободи, рівності, працелюбності, самодисципліни; формування моральної культури особистості, засвоєння моральних норм, принципів, категорій, ідеалів суспільства на рівні власних переконань; становлення етики міжетнічних відносин та культури міжнаціональних стосунків			
7. Екологічне виховання передбачає: формування основ глобального екологічного мислення та екологічної культури; оволодіння знаннями та практичними вміннями раціонального природокористування; виховання почуття відповідальності за природу як національне багатство;			

виховання готовності до активної екологічної та природоохоронної діяльності			
<p>8. Естетичне виховання передбачає: розвиток естетичних потреб і почуттів, художніх здібностей і творчої діяльності; формування у молоді естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на українських народних традиціях та кращих надбаннях світової культури; вироблення умінь примножувати культурно-мистецькі надбання народу, відчувати та відтворювати прекрасне у повсякденному житті</p>			
<p>9. Фізичне виховання та утвердження здорового способу життя передбачає: виховання відповідального ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя; формування знань і навичок фізичної культури в житті людини; забезпечення повноцінного фізичного розвитку здобувачів; фізичне, духовне та психічне загартування; формування потреби у безпечній поведінці, протидія та запобігання негативним звичкам, профілактика захворювань; створення умов для активного відпочинку здобувачів</p>			
<p>10. Трудове виховання: формування особистості, яка свідомо та творчо ставиться до праці в умовах ринкової економіки; формування почуття господаря та господарської відповідальності; розвиток умінь самостійно та ефективно працювати</p>			
<p>11. Економічне виховання: ознайомлення молоді із законами ринкової економіки, шляхами підвищення її ефективності, вдосконалення виробничих відносин, системою і методами управління виробництвом; формування здатності до економічного мислення, вміння оволодівати новими методами і прийомами праці; виховання почуття і рис ефективного господаря; розвиток здорових матеріальних потреб, умінь розпоряджатися грошима.</p> <p>У сфері особистого життя економічна діяльність передбачає: планування та організацію особистого бюджету, доходів та витрат сім'ї; економічно обґрунтоване оцінювання товарів, які купуються для особистих потреб, їх раціональне використання; раціональне ставлення до свого здоров'я, режиму і способу життя</p>			
<p>12. Робота з органами студентського самоврядування</p>			

Графік відвідування здобувачів, що мешкають у гуртожитку, на приватних квартирах

№	Кого відвідати	Дата	Позначка про виконання

Куратор академічної групи _____

Орієнтовна схема конспекту виховного заходу.

Титульний аркуш

План-конспект (кураторської години, бесіди, свята тощо)

проведеного в __ групі, факультет _____

здобувачем __ групи, факультету

Наступні сторінки:

Тема виховної години _____

Мета виховної години _____

Завдання виховної години (виховні, пізнавальні, розвивальні) _____

Обладнання _____

План виховної години

1. _____

2. _____

Основний зміст _____

Література

1. _____

2. _____

Рекомендовані теми виховних заходів

Національне виховання

«Мово рідна з пісні та любові» (9.11 – День української писемності та мови);

«Невиплакані сльози України», «Хто знав, хто вів смертям і стратам лік», «Голодомор: погляд через роки» (про руйнівні наслідки голодоморів в Україні);

«Крути: подвиг і трагедія»;

«З іменем Кобзаря»;

«Народна художниця України К.Білокур»;

«Славетні українські композитори»;

«Історія родини кожного з нас – це літопис нашого народу»;

«Традиції та звичаї українського народу»

«Рядки, обпалені війною» тощо.

Патріотичне виховання

«Шлях до волі» (до Дня соборності України);

«З історії державних символів»;

«В історію свою візьми нас, Батьківщино!»;

«Видатні борці за незалежність України»;
«Україна єдина країна»;
«Невідома війна»;
«День пам'яті та скорботи»;
«Моя батьківщина – то прадідів слава, єдина родина, єдина держава»;
«Любове моя – Україно!»;
«Вони боролися за нас...» тощо.

Інтелектуально-духовне виховання

«Люби ближнього свого, як самого себе» (Біблія);
«Духовний світ сучасного студента»;
«Духовність – вимір життя людини»;
«Гнучкість розуму може замінити красу» (Стендаль);
«Пізнай себе і ти пізнаєш світ» (Сократ);
«Навчайтесь і читайте. Читайте книжки серйозні. Життя зробить усе інше» (Ф.Достоевський);
«Берегиня української духовності» (Л.Костенко);
«Мовленнєвий етикет студентів – культурне обличчя нації»;
«Якби ми вчилися так, як треба»;
«Людина – справжнє диво, таємниця»
«Не можна лікувати тіло, не лікуючи душу»;
«Вітрила її материнської долі» (О.Пчілка);
«Не той нерозумний, хто не знає, але той, хто знати не хоче» (Сковорода);
«Є тільки одне благо – знання й тільки одне зло – неучтво» (Сократ);
«Педагогічні виміри Василя Сухомлинського в сучасному освітньому просторі»;
«Єдиний шлях, що веде до знання, – це діяльність» (Д.Б.Шоу) тощо.

Громадянсько-правове

«Вчинки і відповідальність»;
«Ступінь свободи та міра відповідальності»;
«Межу закону не переступати»;
«Права людини в правовій державі»;
«Конституція – головний закон країни»;
«Я – громадянин України»;
«Національні символи України»;
«Символи нашої державності»;
«Тема Революції Гідності в сучасній українській літературі»;
«Роль студентської молоді у становленні правового суспільства»;
«Права та обов'язки молодого спеціаліста»;
«Публічна, чесна, відповідальна політика. Необхідність та реалії»;
«Державні та національні свята українського народу»;
«Права молоді в Україні»;

«Правова держава, якою їй бути»;
«Функціонування студентського самоврядування: успіхи, проблеми, перспективи»;

«Кодекс честі студента»;

«Громадські молодіжні об'єднання Донеччини» тощо.

Трудове виховання

«Азбука пошуку роботи. Джерела вакансій. Послуги, які надає державна служба зайнятості»;

«Економічна культура – показник цивілізованості держави»;

«Вибір на все життя»;

«Моя майбутня професія»;

«Як досягти успіху у кар'єрі»;

«Які якості необхідні сучасному спеціалісту»;

«Ціннісне ставлення до праці»;

«Праця і всебічний розвиток особистості»;

«Важко тому жити, хто не хоче робити»;

«Молодому спеціалісту про трудове законодавство»;

«На дерево дивися, як родить, а на людину – як робить»;

«Економічна могутність України і ти» тощо.

Моральне виховання

«Цілую матері натруджені руки»;

«Ідеали сучасної молоді»;

«Чи хотіли б ви допомагати іншим – благодійність в університеті, як можна долучитися»;

«Про красу людських взаємостосунків»;

«Майбутнє наше – то лиш наша справа, лиш наших рук і совісті, й ума»;

«Моральні та правові основи шлюбу та сім'ї»;

«Живи за законами християнської любові»;

«Структура особистості, її якості і як вони функціонують»;

«У чому сенс життя?»;

«Людина – справжнє диво, таємниця»;

«Духовний світ молодої людини»;

«Жінки незвичайної долі»;

«Готовність студентської молоді до шлюбно-сімейних відносин»;

«Милосердя та любов єднають серця»;

«Пізнай свій рід – побачиш свій шлях у житті»;

«Що таке толерантність?»;

«Моральні основи взаємин у суспільстві»;

«Милосердя і доброта – людства два крила» тощо.

Екологічне виховання

«Світе, Чорнобиль, то біль моєї країни»;

«Чорнобиль – біль і трагедія України»;

«Обіймемо Землю красою й любов'ю»;
«Регіональні, національні й глобальні екологічні проблеми в Україні»;
«Про стан довкілля в Україні: цифри та факти»;
«Природа – національне багатство»;
«Руйнівний вплив людини на навколишнє середовище та його наслідки»;
«Екологічна культура – показник цивілізованості держави»;
«Міжнародне співробітництво в галузі збереження та відновлення довкілля»;
«Донеччина – перлина України»;
«Аукціон екологічних знань»;
«Екологічне мислення: минуле і сучасне» тощо.

Естетичне виховання

«Люблю пісні мого краю»;
«Що важливіше: краса зовнішня чи внутрішня»;
«Музика (пісня) у моєму житті»;
«Світове хореографічне мистецтво: найвидатніші постаті та балетні школи»;
«Українське образотворче мистецтво в минулому та сьогодні»;
«Обрії кохання» (світова інтимна лірика в українських перекладах);
«100 геніїв сучасності: художник Іван Марчук»;
«Побут та естетична культура особистості»;
«Мистецтво у житті людини»;
«Український живопис»;
«Сучасне українське театральне мистецтво»;
«Кобзарське мистецтво України»;
«А над світом українська вишивка цвіте» тощо.

Здоровий спосіб життя

«Чому модно бути здоровим»;
«Моє здоров'я – найбільша цінність»;
«СНІД – знак біди»;
«СНІД: міфи та реальність»;
«Українські вчені про збереження здоров'я»;
«Що ти обираєш: жити здорово чи здорово?»;
«Здорові звички – здоровий спосіб життя»;
«Здоровий спосіб життя – ознака цивілізованості людини»;
«У здоровому тілі – здоровий дух»;
«Правила особистої та побутової гігієни»;
«Організація та способи активного відпочинку, методи психогенного тренування та регуляції сну»;
«Легка брехня» (про шкідливість «легких» сигарет);
«Нетрадиційні методи оздоровлення» тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Буяльська Т.Б., Прищак М.Д., Мацко Л.А. Робота кураторів академічних груп у вищому навчальному закладі. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/icgn/бмацко_робкураторив_академгруп/index.html
1. Дем'яненко Н. Педагогічна парадигма вищої школи України: генеза й еволюція. *Філософія освіти*, 2006. 2 (4), 256–265.
2. Збірник сценаріїв виховних заходів викладачів Луцького педагогічного коледжу (Випуск 7). Луцьк: Луцький педагогічний коледж, 2015. 260 с.
3. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
4. Подласый И.П. Педагогика: Новый курс: учеб. для студ. пед. вузов: в 2 кн. Москва: ВЛАДОС, 2000. Кн.2: Процесс воспитания. 420 с.
5. Церклевич В.С., Кирилюк Ю.М. На допомогу куратору академічної групи: інформаційно-методичний посібник. Хмельницький: ХКТЕІ, 2015. 112 с.